

Finanslov 2013 - hvor står vi?

Den 3.juli 2012
Sagsnr. S-2012-539
Dok.nr. D-2012-12549
ks/ka

Hvor meget er der at fordele?

Med udgangen af 2012 er der ikke flere globaliseringsmidler at fordele. Globaliseringsforliget (velfærdsforliget) blev opsagt med tilbagetrækningsreformen og den sidste forskningsreserve fra globaliseringspuljen blev fordelt efter aftale mellem samtlige partier i efteråret 2011.

Der blev dog på finansloven for 2012 afsat en reserve til videreførelse af globaliseringsindsatsen for de efterfølgende tre budgetår, og derudover er der to mindre omstillingspuljer til forskning, som der også er mulighed for at fordele i forbindelse med kommende finanslovsforhandlinger for 2013. Endelig er der afsat en reserve i 2015 til tilpasning til 1. pct. forskningsmålet:

Reserver til fordeling (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Reserve til videreførelse af globaliseringsindsatsen efter 2012 (35.11.08)	2.761,5	2.989,6	2.973,6
Omstillingsreserve til universitetsområdet (19.25.05.50)			
- Til forskning	78,0	414,9	556,4
- Til uddannelse	-	-	116,7
- Til øvrige formål	-	-	18,2
Omstillingsreserve til forskningsinitiativer (19.11.75)	19,7	34,3	62,0
Reserve vedr. tilpasning til 1. pct. forskningsmålet (35.11.15)	-	-	138
I alt	2.859,2	3.438,8	3.864,9

Kilde: Finansloven 2012

Det er uklart hvor mange af de ca. 2,86 mia. kr., der er til rådighed til fordeling i 2013, der reelt skal afsættes til forskning for at man kan nå målet om, at de offentlige forskningsmidler skal udgøre minimum 1 pct. af BNP.

Der vil i forbindelse med finanslovsforhandlingerne under alle omstændigheder blive tale om en række skøn bl.a. af udviklingen i BNP og af, hvor mange EU-midler Danmark kan tiltrække.

Den tidligere regering, som i første omgang afsatte reserverne for 2013-2015, havde kun en ambition om lige akkurat at holde 1 pct.-målsætningen, og det giver grund til at forvente, at langt

størstedelen af de reserverede midler – i hvert fald for 2013 - skal afsættes til forskning, for at 1. pct. målet kan nås.

Samtidig har den nuværende regering dog tydeligt givet udtryk for, at 1. pct.-målet skal opfattes som et gulv under og ikke som et loft over forskningsbevillingerne.

Hvor meget skal det til?

Det kan være svært at skabe et samlet overblik over, hvor mange steder, der kommer til at mangle penge, når globaliseringsmidlerne løber ud. Puljen har været brugt til at finansiere mange forskellige store og små formål, og bevillingerne dækker ikke kun Uddannelsesministeriets område, men også en række andre ministerområder, bl.a. Ministeriet for Børn og Undervisning og Erhvervs- og Vækstministeriet. I nedenstående tabel ses, hvordan globaliseringsmidlerne for 2012 overordnet set er blevet anvendt.

Konkret udmøntning af globaliseringspuljen mio. kr. (35.11.05.10)	2012
Forskning og udvikling	4.697
Innovation og iværksætteri	559
Ungdomsuddannelserne	3.414
De videregående uddannelser	1.831
Voksen- og efteruddannelse	244
Teknologisk løft af laboratorier	1.026
Forhøjelse af uddannelsestaxametre	103
I alt	11.874

Kilde: Finanslovsforslaget for 2012. Den på daværende tidspunkt ufordelte reserve på 686 mio. kr. er her medregnet under forskning og udvikling, jf. den konkrete udmøntning med aftalen om fordeling af forskningsreserven i 2012

Det kan dog ikke ud af denne tabel tolkes, at tilsvarende beløb vil "mangle" i 2013, da nogle af midlerne løbende er blevet indlejret som en del af de ordinære midler på finansloven, som videreføres. Andre bevillinger bortfalder helt forventeligt, fx slutter den særlige bevilling på ca. 1 mia. kr. årligt til teknologisk løft af universiteternes laboratorier med udgangen af 2012.

Men særligt på nogle af de store bevillingsområder må der bevilges en del nye midler fra reserverne, hvis aktivitetsniveauet i 2013 blot skal svare til niveauet i 2012. Nedenstående tabeller kan give et indtryk af de "bevillingsskrænter", som skal fyldes op. Bemærk at der ikke er tale om en udtømmende oversigt.

Forskning og innovation:

På forskningsområdet udløber bl.a. globaliseringsaftalernes basismidler til universiteterne, samt midler til Det frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd og innovationsordningerne.

Forskning mio. kr.	2012	2013	Skrænt
Basismidler til universiteterne	8.072	7.317	755
Det Frie Forskningsråd	1.224	998	226
Det Strategiske Forskningsråd	851	383	468
Udvalgte forskningsmidler forskell 2012-2013			1.449

Kilde: Finansloven 2012

Bemærk, at bevillingen til at øge optaget af ph.d.-stipendiater til 2400 om året bliver videreført, idet den er indlejret i universiteternes basisforskningsmidler (dette er selvfølgelig under forudsætning af, at der "fyldes op" med basisforskningsmidler fra reserven til minimum samme niveau som 2012).

Innovation mio. kr.	2012	2013	Skrænt
GTS	322	260	62
Samarbejde om kompetence	152	130	21
Innovationsmiljøer	224	120	104
Samarbejde om innovation mv.	321	180	141
Videnpilotordningen	26	15	11
Udvalgte innovationsmidler forskell 2012-2013			339

Kilde: Finansloven 2012

Videregående uddannelse

Hvad angår finansieringen af uddannelserne, er billedet mere kompliceret, og her er kun medtaget nogle af posterne på Uddannelsesministeriets område. Her er der afsat midler til kapacitetsopbygningen i forbindelse med uddannelsesmålsætningen om, at 50 pct. skal have en videregående uddannelse i 2015. Disse midler er indlejret i institutionernes bevillinger og videreført efter 2012. Det samme gælder de tilhørende SU-udgifter.

Til gengæld udløber bl.a. midlerne til forhøjelsen af taxametret til humaniora og samfundsvidenskab, puljen til kvalitetsløft og styrket sammenhæng mellem teori og praksis på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser samt bevillingen til akkreditering.

Mio. kr.	2012	2013	Skrænt
Taxameterløft hum. og samf.	103	0	250
Kvalitetsløft mv. (MVU)	219	0	219
Kvalitetsløft mv. (KVU)	29	0	29
Kvalitetsløft mv. (ING)	13	0	13
Systematisk videnopbygning (MVU)	68	0	68
Akkrediteringsinstitutionen	24	0	24
Udvalgte uddannelsesmidler forskell 2012-2013			603

Kilde: Finansloven 2012 – bemærk dog, at den årlige udgift til videreførelsen af taxameterløftet på humaniora og samfundsfag er angivet af FIVU i svar på spørgsmål 123 (almen del), 12. juni 2012.

Derudover er der ikke afsat ekstra midler til taxameter i forhold til at nå de nye uddannelsesmålsætninger om at 60 pct. skal have en videregående uddannelse og 25 pct. skal have en lang videregående uddannelse i 2020.

Der findes pt. ingen officielle tal for, hvad det vil koste at nå 60 pct. målsætningen, mens FIVU skønner, at det ikke vil koste ekstra i 2013 at nå 25 pct. målsætningen, jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Forventede taxametermerudgifter i forhold til FL12 ved opfyldelse af 25 pct. målsætningen

(mia. kr.)	2012	2013	2014	2015	2016
Uddannelsestaxametre	-	0,0	0,1	0,2	0,4

Kilde: FIVU, svar på spørgsmål 158 (alm del) til uddannelsesministeren, 28. juni 2012

Der er således ikke i nedenstående regnestykke taget højde for de økonomiske konsekvenser af den forventede øgede uddannelsesaktivitet, og der er heller ikke taget højde for konsekvenserne af eventuelt faldende enhedsomkostninger.

Samlet finansieringsudfordring:

Den ovenstående gennemgang af finansieringsbehovet på de poster på finansloven, der hidtil har været finansieret via globaliseringsmidlerne, beløber sig til følgende – såfremt aktivitetsniveauet skal svare til 2012-niveauet:

Finansieringsbehov fra reserven 2013 Uddannelsesministeriets område, mio. kr.	2013
Forskning	1.449
Innovation	339
Uddannelse	603
I alt	2.391

De her medregnede poster på finansloven omfatter kun aktiviteter på Uddannelsesministeriets område, som er finansieret af globaliseringsmidlerne. Der er ikke tale om en udtømmende liste.

Såfremt man ønsker en opgørelse over det samlede behov for finansiering fra reserven, skal man til de ovenstående beløb lægge finansieringsbehov vedr. aktiviteter på de øvrige ministerområder, som har modtaget finansiering fra globaliseringspuljen.

Kilder:

- Finanslovsforslaget for 2012
- Finansloven for 2012
- Svar på spørgsmål 123 til uddannelsesministeren (alm del), 12. juni 2012.
- Svar på spørgsmål 158 til uddannelsesministeren (alm del), 28. juni 2012.
- Svar på spørgsmål 181 til uddannelsesministeren (alm del), 28. juni 2012.

